

Achtergrondinformatie nieuw duurzaamheidsbeleid

Waarom een vernieuwing van het duurzaamheidsbeleid?

De gemeente heeft al een aantal stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. Het gaat om energiebesparingsprojecten, zoals het uitdelen van vouchers om een energiebesparend pakket thuis te krijgen. Ook is enkele jaren geleden in onze gemeente afgesproken om in 2030 energieneutraal te zijn. We willen samen stappen zetten om dat te realiseren. Concrete plannen maken en beleid toevoegen over circulariteit, klimaatadaptatie (het aanpassen aan het veranderende klimaat) en biodiversiteit. Voor deze punten bestaan landelijke en internationale doelen, maar de gemeente moet hier zelf nog een programma voor opstellen. Daarnaast moeten we het beleid op de punten warmte en elektriciteit uitbreiden. Er bestaan landelijke doelstellingen rondom het verminderen van het energieverbruik en de CO₂-uitstoot. Hiervoor gaan we binnen de gemeente een concreter programma opstellen.

Het 'nieuwe' duurzaamheidsbeleid is belangrijk en bepalend voor de toekomst van de gemeente. De nu uitgevoerde plannen hebben namelijk invloed op de toekomst. Om de schatten en kernkwaliteiten van onze gemeente voor toekomstige generaties beschikbaar te houden, is het belangrijk dat er ingezet wordt op duurzaamheid. Het transformeren naar een duurzame gemeente heeft invloed op de inwoners, lokale ondernemers en de organisaties die hiermee te maken hebben. Daarom vragen wij hen om mee te denken over het nieuwe duurzaamheidsbeleid.

Elektriciteit

De afgelopen jaren is het elektriciteitsverbruik in de gemeente toegenomen. Vanuit de landelijke en wereldwijde duurzaamheidsmaatregelen spelen er 2 dingen:

- enerzijds is belangrijk dat het besparen van energie wordt gestimuleerd
- anderzijds is het belangrijk dat er wordt geïnvesteerd in het duurzaam opwekken van energie, zoals met zonnepanelen of windmolens.

Rondom het besparen van energie zijn al enkele projecten uitgevoerd samen met het Energiecafé. Hiermee zijn inwoners op lokaal niveau geholpen. We vinden het belangrijk om dit soort projecten door te trekken in de hele gemeente.

Binnen de gemeente heeft een derde van de woningen zonnepanelen op het dak. Het percentage per juli 2022 was 33,80% (3.985 aansluitingen en 1.347 opwekinstallaties met een totaal vermogen van 6.604 kWp). Dit is een mooie ontwikkeling. Binnen de gemeente zijn er binnen de gebouwde omgeving nog meerdere woningen die in aanmerking komen voor zonnepanelen. De energiecoöperatie Stroom van Hier is al op zoek naar grote daken die geschikt zijn voor zonnepanelen. In het kader van het nieuwe duurzaamheidsbeleid zullen we hier verder aandacht aan besteden.

Warmte

Warmte is ook een belangrijk onderwerp als het gaat om duurzaamheid. Het gaat hierbij met name om het verwarmen van woningen en panden. Het verwarmen van woningen en panden vindt nu vooral nog plaats met aardgas. Op grond van de wereldwijde duurzaamheidsdoelstellingen moeten we het gebruik van aardgas steeds meer afbouwen om in 2050 geheel aardgasvrij te zijn. Het is dus belangrijk dat de woningen binnen de gemeente worden klaargestoomd voor deze ontwikkelingen. Denk hierbij aan het plaatsen van warmtepompen maar ook het gebruik van duurzame gassen (in combinatie met hybride warmtepompen) als alternatief voor aardgas. Maar nog belangrijker, de energie die we niet verbruiken hoeven we niet op te wekken. Het Nationaal Isolatieprogramma, ook wel NIP, ondersteunt dit. Dit is een programma om de woningen met de slechtste energielabels in het land aan te pakken. De gemeente zal ook aan de slag gaan met dit project.

Aquathermie

Omdat de gemeente Mook en Middelaar aan de Maas ligt, kunnen we ook kijken naar de mogelijkheden van aquathermie. Aquathermie is een manier om huishoudens op een collectieve manier te verwarmen met een warmtenet dat in de zomer warmte aan het oppervlaktewater onttrekt en ondergronds opslaat, om het tijdens koude periodes weer in te zetten. We onderzoeken op dit moment de mogelijkheden voor aquathermie met Maaswater.

Groengas

Daarnaast biedt het gebruik van groengas wellicht kansen. Groengas is een gas dat wordt gewonnen uit dierlijke mest, rioolslib, agrarische reststromen of gft-afval. Dit gas is een alternatief voor aardgas. Het wordt uit natuurlijke bronnen gewonnen in plaats van uit fossiele bronnen. Volgens landelijk beleid moet 20% van het huidige aardgasverbruik in de bebouwde omgeving vóór 2030 vervangen worden door groengas. Binnen de RES (Regionale Energiestrategie) brengt de regio Noord- en Midden-Limburg hiervoor de gezamenlijke potentie en mogelijkheden in kaart.

Biodiversiteit en klimaatadaptatie

Biodiversiteit houdt in dat er veel verschillende dier- en plantensoorten leven in een gebied en dat deze ook de ruimte krijgen binnen hun leefgebied. Een streven van de gemeente is dat de biodiversiteit goed bewaard blijft en niet verstoord raakt. Vanuit de Europese Unie (hierna: EU) zijn er plannen opgesteld rondom de natuur- en milieubescherming. Het streven is om in 2030 uiterlijk 30% van het EU-land- en zeegebied te laten bestaan uit beschermde gebieden. Ook moeten aangetaste ecosystemen hersteld worden via maatregelen en afspraken. Zo moet onder andere het gebruik van pesticiden worden verminderd. Ook is er het streven om in de totale EU 3 miljard bomen te hebben aangeplant. Biodiversiteit is belangrijk voor ons welzijn en onze ecosystemen. De gemeente Mook en Middelaar is al een bosrijke gemeente met veel diversiteit in soorten. Dit willen we behouden voor de toekomst.

Binnen de gemeente bestaat nog geen beleid voor biodiversiteit. Wel houden we op projectbasis rekening met biodiversiteit. Om biodiversiteit in de toekomst nog meer te verbeteren, kunnen inwoners hun eigen tuin bloem- en kruidenrijk inrichten en bijvoorbeeld egelhuisjes, vogelhuisjes of insectenhuisjes plaatsen. Daarnaast kan worden gekeken naar het plaatsen van meer groen en het eventueel aanleggen van moestuintjes. Dit versterkt ook het verantwoordelijkheidsgevoel binnen de gemeente.

Klimaatadaptatie gaat over het aanpassen aan het veranderende klimaat. De gemeente Mook en Middelaar ligt tussen de stuwwal en de Maas. Enerzijds is er in de kernen sprake van hitte en droogte, anderzijds kunnen er overstromingen van de Maas plaatsvinden. Beide problemen vragen om een andere aanpak. Daarom gelden er regels voor de taken die gemeenten moeten uitvoeren rondom klimaatadaptatie. Eén daarvan is dat gemeenten in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust moeten zijn. Dit wil zeggen dat er een plan van aanpak voor rivieren en dijken komt, om overstromingsgevaar te beperken en gelijktijdig te werken aan een droogte- en hitteplan.

Bewoners kunnen zelf ook meehelpen, door bijvoorbeeld regenwater in de eigen tuin op te vangen.

Circulariteit

Circulariteit wil zeggen dat er zo min mogelijk verspilling plaatsvindt. Op dit moment is het vaak zo dat het gebruik van goederen en diensten veel afval met zich meebrengt. Circulariteit is erop gericht dat afval geen restproduct is, maar juist een grondstof. Deze grondstof kan weer voor een nieuw proces worden gebruikt. Het proces moet dus gaan werken als een cirkel. In het bestaande beleid wordt nog niet gefocust op circulariteit. Wel zetten we in op meer afvalscheiding. De landelijke doelstelling is dat de economie in Nederland 2050 circulair zal zijn. Werk aan de winkel dus. We kunnen bijvoorbeeld reparatie en hergebruik meer stimuleren. Denk aan repair-café's en het stimuleren van tweedehands verkoop van producten.

Participatie

Voor ieder thema hebben we een participatiesessie ingericht. Waar we het met elkaar willen hebben

over plannen die een plek moeten krijgen in het nieuwe duurzaamheidsbeleid. Op de Maasburen pagina vindt u hierover meer informatie.